

Barnbokslut 2023

Miljö- och klimatnämnden

Innehållsförteckning

1	Inledning	3
2	Barnbokslut	4
2.1	Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet.....	4
2.2	Analys.....	4
2.2.1	Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser	4
2.2.2	Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar	5
2.3	Det nya nuläget och vägen framåt	7

1 Inledning

Kommunfullmäktige uppdrog 2020-06-16, § 20 till kommunstyrelsen att ta fram en stadenövergripande barnrättsplan, samt till samtliga nämnder och styrelser att årligen upprätta ett barnbokslut. Barnrättsplanen antogs av kommunfullmäktige 2022-06-09 § 12 och gäller under perioden 2022–2024.

Ett barnbokslut ska fungera som ett underlag och stöd för förvaltningar och bolag i arbetet med att tillgodose barn och ungdomars rättigheter utifrån barnkonventionen. Barnboksluten är också ett underlag till uppföljning av Göteborgs Stads barnrättsplan.

Barnbokslutet är en sammanställning av verksamhetens resultat som berör barn och innebär att varje förvaltning och bolag i samband med årligt bokslut gör en särskild utvärdering av hur verksamheten påverkat barns och ungas villkor. Ett barnbokslut ska ge ett stöd i vad som behöver prioriteras inför nästkommande års verksamhets- och affärsplan.

Denna mall för barnbokslut är framtagen som stöd till förvaltningar och bolag i Göteborgs Stad. Mallen utgår ifrån Vägledning – Att upprätta barnbokslut med fokus på resultat och effekter. Ett barnbokslut ska läggas med som bilaga till årsrapporten.

2 Barnbokslut

2.1 Förändringar i verksamheten samt resurssättning som påverkat barnrättsarbetet

Under innevarande år har inga relevanta förändringar i verksamheten som påverkar barn direkt eller indirekt har genomförts. Inga specifika resurser för riktat arbetet för att förbättra barns villkor har satts in.

2.2 Analys

2.2.1 Summering av föregående års utvecklingsområden och insatser

Prioriterade utvecklings-områden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrättsplanens insatser
Kompetenshöjning En grundförutsättning för ett systematiskt och inkluderande barnrättsarbete är kompetens. Utöver kompetens om själva barnkonventionen behöver staden utveckla sin kunskap om barns olika livsvillkor och hur rättigheterna till trygghet, utbildning, hälsa och fritid påverkas av den egna verksamheten.	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter - En grundläggande utbildning som stöd för nämnder och styrelser förväntas tillgängliggöras av kommunstyrelsen, och omsätts av nämnder och styrelser. Nämnder och styrelser ansvarar även för att utifrån behov komplettera med verksamhetsspecifika kompetensutvecklingsinsatser. Under 2023 har förvaltningen inte tagit del av någon sådan utbildning.	Genom att stadens medarbetare får en högre grundläggande kompetens om barns rättigheter ökar möjligheten att tillgodose dessa, veta var åtgärder behöver sättas in samt vilka aktörer som är relevanta för samverkan. En grundläggande kunskap möjliggör även till att identifiera de specifika kunskapsbrister verksamheten behöver åtgärda.	Insats 1:1 Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter
Styrning och ledning Ett inkluderande barnrättsarbete innefattar även att efterfråga och ta om hand hur beslut, åtgärder och insatser påverkar barn med skilda livsvillkor olika. En grundläggande komponent är ett barnrättsbaserat synsätt där barn kommer till tals och lyssnas på. Detta bidrar till ett nödvändigt förtroende för att insatserna ska ha effekt.	Inga specifika insatser förordas i barnrättsplanen för miljö- och klimatnämnden.	Genom ökad förståelse stärks verksamhetens förutsättningar att förbättra de egna processerna för att stärka barns rättigheter och synliggöra barn som behöver särskilda insatser utifrån sina livsvillkor.	Insats 2:1 Identifiera hur den egna verksamheten påverkar barns rättigheter utifrån barns olika livsvillkor.

	Inga specifika insatser förordas i barnrättsplanen för miljö- och klimatnämnden.	Genom att varje verksamhet förbättrar sina processer för att stärka barnets rättigheter och synliggöra barn som behöver särskilda insatser utifrån sina livsvillkor.	Insats 2:2 Identifiera och använda metoder för barns delaktighet som är anpassade utifrån barns olika förutsättningar.
	Inga specifika insatser förordas i barnrättsplanen för miljö- och klimatnämnden.	Genom utpekat uppdrag kring barns rättigheter inom nämnd och styrelse ökar möjligheten till ett helhetsperspektiv kring barnet.	Insats 2:3 Säkerställa samverkan kring barnrätt
	Samtliga nämnder och styrelser upprättar barnbokslut årligen. Miljö- och klimatnämnden har upprättat barnbokslut för 2021, 2022 och 2023.	En helhetsbild och bättre styrning av nämndens, styrelsens och stadens samlade barnrättsarbete.	Insats 2:4 Årligen upprätta barnbokslut
Insatser direkt riktade till barn	Inga direkt riktade insatser till barn förordas i barnrättsplanen för miljö- och klimatnämnden.	Dessa syftar till att, med de grundläggande principerna som utgångspunkt, stärka barns rätt till trygghet, utbildning, fritid och hälsa.	Insatser direkt riktade till barn

2.2.2 Förflyttningar i arbetet med de grundläggande artiklarna och övriga artiklar

Staden har särskilt stor rådighet att påverka barnrättigheterna inom följande fokusområden: rätten till en god utbildning, en meningsfull fritid, en trygg vardag samt en god hälsa. I föregående barnbokslut framgår det att miljö- och klimatnämndens främsta fokusområde är hälsa. Det är främst i detta område som nämnden har störst rådighet och förutsättningar att påverka stadens barnrättsarbete.

Nämndens beslut och prioriteringar tar utgångspunkt i vetskapen om att barn är känsligare för exponering för olika typer av miljöföroreningar, inklusive buller, än vuxna. Detta innebär att barnens behov alltid ska beaktas i första hand vid nämndbeslut som rör barn. I praktiken handlar det om en rad aspekter och exponeringsvägar som nämnden har rådighet och förutsättningar att påverka i staden:

- Luftkvalitet i staden (partiklar och föroreningar) och i bostäder (fukt och mögel, radon).
- Buller från trafik, störande grannar, ljudnivåer på konserter för att ge några exempel.
- Tillgång till gröna och blå områden för rekreation, därunder tillräckligt stora förskole- och skolgårdar för möjlighet till fysisk aktivitet.
- Exponering för skadliga kemiska ämnen. Det kan vara lekmaterial på förskolor, möbler och mattor som används i skolor och förskolor men också byggnadsmaterial i dessa byggnader och risken för förorenad mark på gården.

- Alkoholservering.
- Tobaksförsäljning och exponering för rökning i offentliga lokaler.
- Exponering för sjukdomsframkallande organismer i hygieniska verksamheter, därunder risken för till exempel blodsmitta, men också i simhallar och på fartyg som anlägger Göteborgs hamn.
- Exponering för solljus på förskole- och skolgårdar.

Nämndens uppdrag bedöms ha få aspekter som specifikt skulle kunna handla om diskriminering av enskilda barn eller grupper av barn utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

Nämndens uppdrag bedöms ha få aspekter som ryms inom ramen för barnkonventionens artikel om ”Barns rätt till delaktighet”.

2.2.2.1 Artikel 2 – principen om icke diskriminering

Nämndens myndighetsutövning ska bedrivas rättssäkert och inom ramen för det ingår att alla ska behandlas lika oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Nämndens tillsynsverksamhet planeras och genomförs med detta i fokus, och likabehandling är en del av den årligt återkommande kompetensutvecklingen inom ramen för förvaltningens arbetsplatsträffar.

Motsvarande gäller för miljöövervakningen och genomförandet av miljö- och klimatprogrammet där hela stadens geografiska område är inkluderat.

Nämndens uppdrag bedöms dock ha få aspekter som specifikt skulle kunna handla om diskriminering av enskilda barn eller grupper av barn utifrån de sju diskrimineringsgrunderna.

2.2.2.2 Artikel 3 – barnets bästa

Nämndens prioriteringar tar utgångspunkt i vetenskapen om att barn är känsligare för exponering för olika typer av miljöföroreningar, inklusive buller, än vuxna. Detta innebär att barnens behov alltid ska beaktas i första hand vid nämndbeslut som rör barn. Se fördjupad beskrivning av förvaltningens barnrättsarbete enligt artikel 6.

2.2.2.3 Artikel 6 – barnets rätt till liv, överlevnad och utveckling

Nämndens grunduppdrag är att skydda människors hälsa. Nämndens prioriteringar och beslut tar utgångspunkt i vetenskapen om att barn är betydligt känsligare för exponering olika typer av miljöföroreningar, inklusive buller, än vuxna. Detta innebär att barnens behov alltid ska beaktas i första hand vid nämndbeslut som rör barn. I praktiken handlar det om en rad aspekter och exponeringsvägar. Några huvudområden med exempel är:

- Luftkvalitet i staden (partiklar och föroreningar) och i bostäder (fukt och mögel, radon).
- Buller från trafik, störande grannar, ljudnivåer på konserter för att ge några exempel.

- Tillgång till gröna och blå områden för rekreation, därunder tillräckligt stora förskole- och skolgårdar för möjlighet till fysisk aktivitet.
- Exponering för skadliga kemiska ämnen. Det kan vara lekmaterial på förskolor, möbler och mattor som används i skolor och förskolor men också byggnadsmaterial i dessa byggnader och risken för förorenad mark på gården.
- Alkoholservering.
- Tobaksförsäljning och exponering för rökning i offentliga lokaler.
- Exponering för sjukdomsframkallande organismer i hygieniska verksamheter, därunder risken för till exempel blodsmitta, men också i simhallar och på fartyg som anlägger Göteborgs hamn.
- Exponering för solljus på förskole- och skolgårdar.

2.2.2.4 Artikel 12 – barns rätt till delaktighet

Nämndens uppdrag bedöms ha få aspekter som ryms inom ramen för barnkonventionens artikel om ”Barns rätt till delaktighet”.

2.3 Det nya nuläget och vägen framåt

Prioriterade utvecklings-områden	Insatser	Förväntade resultat	Koppling till barnrätts-planens insatser
Kompetens-höjning	Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter - En grundläggande utbildning som stöd för nämnder och styrelser förväntas tillgängliggöras av kommunstyrelsen. Nämnder och styrelser ansvarar för att utifrån behov komplettera med verksamhetsspecifika kompetensutvecklings-insatser. En grundläggande utbildning för förvaltningens medarbetare kommer att genomföras under 2024 under förutsättning att den tillgängliggörs.	Genom att stadens medarbetare får en högre grundläggande kompetens om barns rättigheter ökar möjligheten att tillgodose dessa, veta var åtgärder behöver sättas in samt vilka aktörer som är relevanta för samverkan. En grundläggande kunskap möjliggör även till att identifiera de specifika kunskapsbrister verksamheten behöver åtgärda.	Insats 1:1 Öka den grundläggande kompetensen om barns rättigheter